

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2025-09-25

Ärendenummer
NV-25-032812

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Naturvårdsverkets yttrande över Läkemedelsverkets rapport om farmaceutsortiment (dnr S2023/01610)

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Naturvårdsverket avgränsar yttrandet till att bedöma förslagets potentiella relevans för påverkan på miljön.

Sammantaget ser vi positivt på införandet av ett farmaceutsortiment (avsnitt 4.1), där bland annat miljörisker ska finnas med som kriterium för att avgöra vilka läkemedel som omfattas (avsnitt 5.2.3). Vi bedömer att det både kompletterar och ökar effekten av andra befintliga och kommande styrmedel inom läkemedelsområdet som syftar till ökade krav på producenter att ta fram och tillgängliggöra information om läkemedelsprodukters miljöprestanda. Vidare noterar vi att förslagen kommer att underlätta för Sverige att uppfylla kraven i artikel 10.5 i det reviderade avloppsdirektivet, som handlar om att identifiera potential för att kunna minska läkemedelstrycket vid källan enligt bestämmelser om utökat producentansvar för läkemedelssektorn.

Mot bakgrund av att det råder brist på tillräcklig kunskap om läkemedels miljöeffekter¹, och med tanke på risken för kombinationseffekter, anser vi att det utifrån såväl miljö- som hälsosynpunkt är viktigt att hålla den totala läkemedelsanvändningen så låg som möjligt utifrån ett risk-nyttoperspektiv. Utöver substitution av kända, miljöfarliga läkemedel, skulle förslagen även kunna bidra till minskad negativ miljöpåverkan som kommer av överanvändning.

5.2.3 Kriterium rörande miljö

Naturvårdsverket stödjer Läkemedelsverkets bedömning om att miljörisker bör vara ett kriterium för att avgöra om krav på rådgivning behövs i samband med försäljning av läkemedel. Vi bedömer att det skulle ha en betydande potential att bidra till minskad miljöpåverkan från läkemedel. Om förslaget genomförs kommer det bidra till en ökad kunskap om hur olika läkemedels miljöpåverkan skiljer sig åt i hela värdekedjan, från producentled, upphandlade aktörer och

¹ Naturvårdsverket (2025) Årlig uppföljning av Sveriges nationella miljömål 2025, s 289.

vårdkedjan till slutanvändare. Vi bedömer att den ökade kunskapen i förlängningen kan leda till ökad substitution av läkemedel med sämre miljöprestanda. Forskning har visat att det finns en stor acceptans bland svenskar för att anpassa sin egen läkemedelsanvändning utifrån miljöhänsyn, särskilt för den läkemedelsgrupp som Läkemedelsverket fokuserat på i förslagen.²

Naturvårdsverket delar Läkemedelsverkets bedömning att ett kriterium som beaktar miljörisker ligger i linje med Sveriges etappmål om Läkemedel i Miljön, och konstaterar att det även ligger i linje med det arbete som görs inom Helcoms Östersjöstrategi, framför allt åtgärd HL27, men även åtgärd HL25 och 26. Vi bedömer att förslaget har god potential att minska negativ påverkan på framför allt vattenmiljön från de läkemedelsgrupper som förslaget omfattar.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Johan Kuylenstierna efter föredragning av avdelningschefen Marie Uhrwing.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschefen Kerstin Åstrand och handläggarna Maximilian Lüdtke, Elisabeth Nyberg och Sara Nilsson.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Johan Kuylenstierna

Marie Uhrwing

Kopia till:

s.sl@regeringskansliet.se

kn.registrator@regeringskansliet.se

² Hedenrud et al. (2023) Preferences for medicines with different environmental impact – A Swedish population-based study.